

PHÒNG GD&ĐT ĐOAN HÙNG

ĐỀ KHẢO SÁT CHẤT LƯỢNG

Năm học: 2014-2015

MÔN: NGỮ VĂN LỚP 9

(Thời gian làm bài 120 phút không kể thời gian giao đề)

Đề số 1

Câu 1 (2 điểm):

Cho đoạn thơ sau:

*“Buồn trông cửa bể chiều hôm,
Thuyền ai thấp thoáng cánh buồm xa xa?
Buồn trông ngọn nước mới sa,
Hoa trôi man mác biết là về đâu?
Buồn trông nội cỏ rầu rầu,
Chân mây mặt đất một màu xanh xanh.”*

(Trích: “Kiều ở lầu Ngưng Bích”, SGK Ngữ văn 9- Tập một)

- Liệt kê các từ láy được sử dụng trong đoạn thơ trên?
- Phân tích ý nghĩa của các từ láy trong việc thể hiện tâm trạng nhân vật trữ tình qua đoạn trích?

Câu 2 (2 điểm)

Em hãy viết một đoạn văn (10- 15 câu) theo cách diễn dịch trình bày cảm nhận về vẻ đẹp tâm hồn của nhân vật Phương Định trong đoạn trích “*Những ngôi sao xa xôi*” của nhà văn Lê Minh Khuê (SGK Ngữ văn 9 - Tập hai)

(Yêu cầu: đánh số thứ tự sau mỗi câu trong đoạn văn)

Câu 3 (6 điểm): Cảm nghĩ về nhân vật Rô-bin-xơn trong đoạn trích “*Rô-bin-xơn ngoài đảo hoang*” (Trích “*Rô-bin-xơn Cru-xô*” của nhà văn Đi-phô)

PHÒNG GD&ĐT ĐOÀN HÙNG
HƯỚNG DẪN CHẤM KHẢO SÁT CHẤT LƯỢNG
Năm học 2014-2015
MÔN: NGỮ VĂN LỚP 9

Đề số 1

Câu 1 (2.0 điểm)

1. Yêu cầu kiến thức

a. Chỉ đúng, đủ các từ láy: thấp thoáng, xa xa, man mác, rầu rầu, xanh xanh (*1 điểm*)

b. Phân tích ý nghĩa các từ láy (*1 điểm*)

+ thấp thoáng, xa xa: không chỉ diễn tả trạng thái lúc ẩn lúc hiện và ngày càng xa dần của con thuyền nơi cửa bể mà còn gợi sự trông ngóng của Thúy Kiều về ngày đoàn tụ càng trở nên vô vọng, xa vời.

+ man mác: gợi hình ảnh bông hoa trôi theo dòng nước, đồng thời thể hiện nỗi buồn về thân phận trôi nổi, vô định.

+ rầu rầu: gợi dáng vẻ héo úa của nội cỏ nhưng cũng nói lên nỗi héo hon, ngậm ngùi buồn đau không nói thành lời.

+ xanh xanh: không chỉ gợi ra màu xanh của cỏ đang lan tới tận chân trời mà còn gợi được cảm giác cô đơn, chán chường, tuyệt vọng trong lòng người.

-> Các từ láy không chỉ có tác dụng gợi tả bức tranh thiên nhiên mà còn góp phần thể hiện tâm trạng buồn bã, xót xa, lo sợ, hãi hùng, tuyệt vọng...của nhân vật trữ tình.

2. Biểu điểm

- Điểm 2: Đáp ứng được các yêu cầu trên.

- Điểm 1-1,75: Cơ bản đáp ứng được yêu cầu trên hoặc đáp ứng 1/2 yêu cầu

- Điểm 0- 0,25: Chỉ trình bày được 1 yêu cầu kiến thức hoặc sai nội dung hoặc không làm bài.

Câu 2 (2 điểm)

1. Yêu cầu về kĩ năng:

Đoạn văn đảm bảo các yêu cầu về hình thức: (0,5 điểm)

+ Viết đoạn văn 10-15 câu (có đánh số thứ tự) theo phương pháp diễn dịch.

+ Diễn đạt lưu loát, không mắc lỗi dùng từ, đặt câu, chính tả.

+ Văn viết có cảm xúc.

2. Yêu cầu về kiến thức:

Cảm nhận được vẻ đẹp tâm hồn nhân vật Phương Định:

+ Dũng cảm, có trách nhiệm với công việc: trong hoàn cảnh chiến tranh ác liệt. Đối mặt với cái chết nhưng cô luôn hoàn thành nhiệm vụ (thể hiện qua những công việc hàng ngày và rõ nhất trong một lần phá bom). (0,75 điểm)

+ Giàu tình yêu thương đồng đội: gắn bó với Nho và Thao như chị em ruột, hiểu sở thích của từng người, quan tâm chăm sóc đồng đội (Khi Nho bị thương) (0,25 điểm)

+ Tâm hồn mơ mộng, hồn nhiên, trong sáng, lạc quan, mặc dù sống nơi chiến trường thiếu thốn, gian khổ nhưng cô vẫn giữ nguyên nét hồn nhiên của một cô gái

Hà Nội, trẻ trung (hay hát, thích ngắm mình trong gương, luôn nhớ về thành phố với những kỉ niệm tuổi thơ...) (0,5 điểm)

3. Biểu điểm:

- Điểm 1,75- 2: Đáp ứng được các yêu cầu trên. Trình bày mạch lạc, thuyết phục.
- Điểm 1- 1,5: Đáp ứng được $\frac{1}{2}$ yêu cầu trên. Còn mắc một số lỗi nhỏ về dùng từ, diễn đạt, ngữ pháp
- Điểm 0- 0,75: Bài làm sơ sài, không hiểu đề yêu cầu của đề, sai nội dung hoặc không làm bài.

Câu 3 (6 điểm)

1. Yêu cầu về kĩ năng:

- Viết được bài văn nghị luận về tác phẩm truyện(đoạn trích truyện)
- Các thao tác lập luận: phân tích, bình luận, kết hợp biểu cảm để làm nổi bật cuộc sống, tinh thần của Rô-bin-xơn qua diện mạo của anh. Qua đó rút ra bài học cho bản thân và mọi người trong cuộc sống.
- Bài văn có bố cục rõ ràng. Các phần, các ý trong bài được sắp xếp hợp lý; dẫn chứng phù hợp, có phân tích, đánh giá; ít mắc lỗi dùng từ, đặt câu, diễn đạt

2. Yêu cầu về kiến thức:

* Giới thiệu về tác giả, tác phẩm, khái quát cảm nghĩ về nhân vật (0,5 điểm)

- Giới thiệu Đe-ni-ơ Đê-phô và tiểu thuyết *Rô-bin-xơn Cru-xô*
- Đoạn trích *Rô-bin-xơn ngoài đảo hoang* giúp người đọc hình dung được cuộc sống gian khổ và tinh thần lạc quan của Rô-bin-xơn...ca ngợi sức sống mạnh mẽ, đầy nghị lực và sáng tạo của một thanh niên giữa một thiên nhiên hoang dã, ngoài hoang đảo.

* Cảm nhận về nhân vật Rô-bin-xơn:

- **Tóm tắt nội dung:** Rô-bin-xơn là một chàng trai say mê phiêu lưu. Sau nhiều lần vượt biển để đến những vùng đất mới lạ, Rô-bin-xơn đã bị đắm tàu, may mắn sống sót dạt vào một đảo hoang. Với lòng yêu đời, ham sống và nghị lực kiên cường, chàng đã tự xây dựng cho mình một cuộc sống khá đầy đủ. Rô-bin-xơn cứu được anh chàng tù binh da màu khỏi tay những kẻ hành hình, đặt tên cho anh là Thứ sáu. Từ đó hai người gắn bó với nhau. Sau hai mươi tám năm sống xa cách xã hội loài người, Rô-bin-xơn đã được trở về quê hương nhờ một con tàu bất ngờ ghé qua đảo. (0,5 điểm)

- Qua bức chân dung tự họa của Rô-bin-xơn đã thể hiện được cuộc sống gian nan và tinh thần lạc quan của nhân vật khi sống một mình ngoài đảo hoang mấy chục năm trời: (3,5 điểm)

+ **Trang phục:** từ mũ đến quần, áo, dép, đai lưng đều làm bằng da dê, trông kì quái nhưng lại có tác dụng che nắng, che mưa rất tốt

-> Qua bộ trang phục kì dị của chàng, chúng ta có thể hình dung phần nào thời tiết khắc nghiệt và sức chịu đựng của Rô-bin-xơn. (1 điểm)

+ **Trang bị:** đeo quanh thắt lưng bên này là chiếc cưa nhỏ, bên kia là chiếc rìu con. Phía dưới cánh tay trái đeo hai cái túi bằng da dê, đựng thuốc súng và đạn ghém, gùi trên lưng, súng trên vai, chiếc ô trên đầu cũng làm bằng da dê khô, trông thật xấu xí

-> Nhờ có cây súng và đạn ghém mà Rô-bin-xơn duy trì được cuộc sống bèo nhèo năm bằng cách săn bắn..., Rô-bin-xơn không đeo kiếm và dao găm mà lại đeo một

cây cưa nhỏ và một cái rìu nhỏ chứng tỏ trên đảo hoang chàng không có kẻ thù, nhưng các công cụ lao động ấy lại rất cần thiết cho chàng vào rừng chặt cây, cưa gỗ, dựng lều lầy chỗ che nắng, mưa, rào giậu chỗ ở để phòng thú dữ... (1 điểm)

-> Cuộc sống của Rô-bin-xơn hết sức khó khăn, nhưng chân dung kì dị ấy cũng thể hiện bản lĩnh, ý chí nghị lực tuyệt vời của rô-bin-xơn. Khi khắc họa chân dung của mình chàng không hề thốt ra lời than phiền đau khổ nào. Trong trang phục kì dị ấy Rô-bin-xơn chẳng khác nào người rừng, lại kèm theo các đồ linh kinh khiến chàng chẳng giống ai. Rô-bin-xơn hiện lên trước mắt chúng ta như một vị chúa đảo trị vì trên đảo quốc của mình. (0,5 điểm)

+ **Bộ mặt:** đặc tả ở bộ ria "... chiều dài và hình dáng kì quái của chúng cũng khiến cho mọi người phải khiếp sợ nếu như là ở nước Anh".

-> Giọng văn hóm hỉnh của Rô-bin-xơn thể hiện rõ khiếu hài hước và tinh thần lạc quan của chàng (1 điểm)

- **Rút ra bài học:** (1 điểm)

+ Rô-bin-xơn rơi vào hoàn cảnh cực kì khó khăn. Một người khác rơi vào hoàn cảnh ấy có lẽ đã chán nản, tuyệt vọng, buông xuôi... Rô-bin-xơn không như vậy. Chàng bám chắc lấy cuộc sống, không phải là để sống lay lắt mà luôn luôn phấn đấu để ngày sống tốt hơn, chàng đã không để thiên nhiên khuất phục mà đã khuất phục được thiên nhiên

+ Bức chân dung tự họa thể hiện óc sáng tạo, bản lĩnh cứng cỏi, ý chí và nghị lực phi thường của Rô-bin-xơn trong cuộc sống một mình đối mặt với muôn vàn khó khăn, thách thức nơi đảo hoang.

* **Đánh giá, khái quát:** (0,5 điểm)

- Rô-bin-xơn là gương sáng về ý chí, nghị lực và tinh thần lạc quan trong cuộc sống

- Đoạn trích chứa đựng bài học nhân sinh có tác dụng giáo dục sâu sắc đối với tất cả chúng ta: Chiến thắng vinh quang lớn nhất của con người là chiến thắng chính mình.

3. Biểu điểm:

- Điểm 5-6: Đáp ứng tốt được các yêu cầu trên. Văn viết mạch lạc, trong sáng. Bố cục rõ ràng.

- Điểm 3-4,75: Đáp ứng ở mức độ tương đối các yêu cầu trên. Bố cục rõ ràng. Còn mắc một vài sai sót nhỏ trong diễn đạt, dùng từ, ngữ pháp.

- Điểm 2- 2,75: Cơ bản đáp ứng yêu cầu của đề, bài làm sơ sài, diễn đạt lủng củng

- Điểm 0 - 1,75: Chưa xác định rõ yêu cầu của đề, bài sơ sài hoặc sai kiểu bài

Lưu ý: Trên đây chỉ là những định hướng mang tính chất gợi ý, thầy cô giáo khi chấm cần linh hoạt vận dụng, khuyến khích các bài làm mang tính sáng tạo, giàu chất văn...
